

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गको पत्रिका

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakuranews.com

सुत्केरीको स्वास्थ्यमा ध्यान दिऔं ।

- गर्भवस्थामा कम्तिमा ८ पटक स्वास्थ्य जाँच गराऔं ।
- स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रसूति सेवा लिऔं ।
- गर्भवति महिलालाई नियमित पोषिलो खानेकुरा खुवाऔं ।
- बच्चा जन्मेपछि विगौति दुध खुवाऔं ।
- छ महिनासम्म आमाको दुध मात्र खुवाऔं ।
- बच्चा जन्मेपछि स्वास्थ्य संस्थामा गई स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- राष्ट्रिय खोप तालिकाअनुसार बालबालिकालाई सबै खोप लगाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

३ हजार ३ सय ७ मतदाताका लागि

मकवानपुरमा २ वटा अस्थायी मतदानस्थल

मनिल महतो

हेटौंडा, ९ फागुन/फागुन २१ मा हुने प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा मकवानपुरमा दुईवटा अस्थायी मतदानस्थल राखिएको छ ।

भीमफेदी कारागार र जिल्ला प्रशासन कार्यालय मकवानपुरमा एक/एक वटा मतदानस्थल रहने प्रदेश निर्वाचन कार्यालय हेटौंडाका प्रमुख हरिप्रसाद ढकालले बताए । यी मतदानस्थलका लागि मतदाता ३ हजार ३०७ रहेका छन् । भीमफेदी कारागारमा महिला र पुरुष गरेर ९ सय ९५ जना कैदीबन्दी छन् । तर, मतदाता नामावलीमा ५५ जनाको मात्र नाम छ । ३ जना महिला र ७२ जना पुरुष मतदाता रहेका छन् । अरु कैदीबन्दीको मतदाता सूचीमा नाम नै छैन । अस्थायी मतदानस्थलका मतदाताले समानुपातिकरूप मात्र मतदान गर्न पाउनेछन् ।

अस्थायी मतदान केन्द्र बाहेक मकवानपुरमा १६७ वटा मतदानस्थल रहेका छन् । तीमध्ये सुरक्षाको दृष्टिकोणले १९ वटा मतदानस्थल अतिसंवेदनशीलको सूचीमा राखिएको छ । जिल्ला सुरक्षा समितिको बैठकले सुरक्षा संवेदनशीलताको आधारमा जिल्लाका १० स्थानीय तहमध्ये ६ स्थानीय तहमा रहेका मतदानस्थल अति संवेदनशीलको सूचीमा परेका हुन् । जिल्लाभर रहेका कुल १ सय ६७ मतदानस्थलमध्ये १९ वटा अति संवेदनशील, ६० वटा संवेदनशील

२१ गते हुन लागेको प्रतिनिधिसभा निर्वाचनलाई लक्षित गर्दै मकवानपुरका १९ मतदानस्थललाई अति संवेदनशील सूचीमा राखिएको छ । सुरक्षा संवेदनशीलताको आधारमा जिल्लाका १० स्थानीय तहमध्ये ६ स्थानीय तहमा रहेका मतदानस्थल अति संवेदनशीलको सूचीमा परेका हुन् । जिल्लाभर रहेका कुल १ सय ६७ मतदानस्थलमध्ये १९ वटा अति संवेदनशील, ६० वटा संवेदनशील

र ८८ वटा सामान्य श्रेणीमा राखिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरले जनाएको छ । मकवानपुरका प्रहरीप्रवक्ता प्रनाउ पुष्कर बोर्गोटीका अनुसार अतिसंवेदनशील सूचीमा परेका मतदानस्थलमा २६ मतदान केन्द्र रहेका छन् । सबैभन्दा धेरै बकैया गाउँपालिकामा ५ मतदानस्थल र ७ मतदान केन्द्र अतिसंवेदनशील मानिएको छ । त्यस्तै, राक्सिराङ

गाउँपालिकामा ६ मतदानस्थल र ६ मतदान केन्द्र, बागमती गाउँपालिकामा ५ मतदानस्थल र ६ मतदान केन्द्र, भीमफेदी गाउँपालिकामा १ मतदानस्थल र ३ मतदान केन्द्र, मनहरी गाउँपालिकामा १ मतदानस्थल र ३ मतदान केन्द्र तथा कैलाश गाउँपालिकामा १ मतदानस्थल र १ मतदान केन्द्र अतिसंवेदनशील मानिएको छ । यसैगरी, जिल्लामा ६०

मतदानस्थल र १ सय २३ मतदान केन्द्र संवेदनशील सूचीमा राखिएका छन् । संवेदनशील मतदानस्थलमा हेटौंडा उपमहानगरका ७ मतदानस्थल र ३१ मतदान केन्द्र, थाहा नगरका ९ मतदानस्थल र १७ मतदान केन्द्र, राक्सिराङ गाउँपालिकाको १३ मतदानस्थल र १७ मतदान केन्द्र, बकैया गाउँपालिकाको ८ मतदानस्थल र १५ मतदान केन्द्र तथा बागमती गाउँपालिकाको ७ मतदानस्थल र १७ मतदान केन्द्र रहेका छन् ।

मकवानपुरगढी गाउँपालिकाको ४ मतदानस्थल र ७ मतदान केन्द्र, इन्द्रसरोवर गाउँपालिकाको २ मतदानस्थल र २ मतदान केन्द्र, भीमफेदी गाउँपालिकाको ४ मतदानस्थल र ४ मतदान केन्द्र, कैलाश गाउँपालिकाको ३ मतदानस्थल र ५ मतदान केन्द्र तथा मनहरी गाउँपालिकाको ३ मतदानस्थल र ८ मतदान केन्द्र संवेदनशील सूचीमा परेका छन् ।

प्रतिनिधिसभाअन्तर्गत दुई निर्वाचन क्षेत्र रहेको मकवानपुरमा कुल १ सय ६७ मतदानस्थल र ३ सय ७४ मतदान केन्द्र तोकिएका छन् । निर्वाचन क्षेत्र नम्बर १ मा ६२ मतदानस्थल र १ सय ७८ मतदान केन्द्र तथा निर्वाचन क्षेत्र नम्बर २ मा १ सय ५ मतदानस्थल र १ सय ९६ मतदान केन्द्र रहेका छन् ।

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ९ फागुन/वायु प्रदूषण विश्वभर तीव्ररूपमा बढ्दै गएको र मानवस्वास्थ्यमा दिनप्रतिदिन नकारात्मक असर परिरहेका बेला 'स्वास्थ्य, पर्यावरण र पर्यटनका लागि साइकल' भन्ने नारासहित स्थापना भएको हिमालयन राईडर्स सोसाइटी पाँचौं वर्षमा प्रवेश गरेको छ ।

गैरनाफामूलक सामाजिक संस्थाका रूपमा २०७८ फागुन ९ गते स्थापना भएको सोसाइटीले

मेचीदेखि महाकालीसम्म साइकल यात्रामार्फत आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन र जनचेतना फैलाउने गरेको छ । पाँचौं वर्षमा प्रवेशको अवसरमा शनिबार बनशुभ्रण मन्दिर परिसरमा विशेष कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो । सोसाइटीका अध्यक्ष राजु थापाभण्डारीको सभाध्यक्षता तथा बनशुभ्रण मन्दिर व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष राममान श्रेष्ठको प्रमुख आतिथ्यतामा कार्यक्रम भएको हो ।

कार्यक्रममा जिएस

निकेतन कक्षा २ मा अध्ययनरत ७ वर्षीय अखिल आचार्यलाई सबैभन्दा कान्छो सदस्यका रूपमा तथा ७३ वर्षीय मदनलाल मानन्धरलाई ज्येष्ठ सदस्यका रूपमा सम्मान गरिएको थियो । सोसाइटीमा हालसम्म ३४ जनाले आजीवन सदस्यता लिएको र आजीवन सदस्यलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको थियो । हालसम्म २० जनाले साधारण सदस्यता लिएको बताइएको छ । साधारण सदस्यलाई ब्याज वितरण गरिएको थियो । आजीवन सदस्यता शुल्क हाललाई ३ हजार रूपैयाँ राखिएको सोसाइटीले जनाएको छ ।

कार्यक्रमका अवसरमा सहयोगी संघसंस्था तथा विभिन्न व्यक्तिगत धन्यवाद ज्ञापन गर्दै संस्थाले आगामी दिनमा पनि साइकलयात्रामार्फत स्वास्थ्य सचेतना, वातावरण संरक्षण र पर्यटन प्रवर्द्धनका गतिविधि थप प्रभावकारी बनाउने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ । सोसाइटीका संस्थापक अध्यक्ष चेतनाथ आचार्यसहितको ३ जनाको टोली यतिबेला महाकाली-मेची साइकलयात्रा गरिरहेका छन् । सोसाइटीका संस्थापक उपाध्यक्ष भानुभक्त आचार्य र कोषाध्यक्ष लक्ष्मीचरण श्रेष्ठले दुई पटक मेचीमहाकाली साइकलयात्रा गरिसकेका छन् ।

काठमाडौं टप टेलर्स

अब टीसीएन रोडमा...

विगत लामो समयदेखि गेनरोड बुद्धचोकमा रहने तपाईंको सेवामा समर्पित काठमाडौं टप टेलर्स अब हेटौंडा-१० सीमा चोकबाट टीसीएन रोडतर्फ दुईसय मिटर पश्चिम टायाँतर्फ बर्जर पेन्टको हिलरसँगै सरेको जानकारी गराउँदछौं ।

प्रो. विष्णुलाल महर्जन
९८४५०२२६५५

GRAND EXCHANGE MELA

BIKE लैजाउँ मात्रै नागरिकताको भरमा

यही २०८२ फागुन १० देखि १५ गते सम्म
स्थान: हेटौंडा बाइपास रोड नजिकको कफी बार

ON THE SPOT FINANCE AVAILABLE* NO SERVICE CHARGE

ADDITIONAL VALUATION 8,000/-

ATTRACTIVE CASH DISCOUNT*

FREE ACCESSORIES*

HORIZON AUTO PVT. LTD.
9801305439, 9855068461

SAVE UPTO 70% OFF ON MAINTENANCE COST

PREMIUM PACKAGE

ONE TIME COST

PICK & DROP

15% DISCOUNT* IN PARTS

30% DISCOUNT* IN LABOR FOR ENGINE REPAIR

SAथ एक दशकको सहयात्रा विश्वासको

TIMELY SERVICING

SPECIAL DISCOUNTS

दशकै Suzuki प्रति देखाउनुभएको विश्वास र साथका लागि हामी हार्दिक आभार प्रकट गर्दछौं । तपाईंहरूको विश्वतर विश्वास र मर्यादाले हामीलाई हरेक चाडमा उत्कृष्ट सेवा र सुविधा प्रदान गर्न प्रेरित गर्दै आएको छ ।

हामी विश्वस्त छौं यो सहयात्रा अझ सुदृढ हुँदै आगामी दिनहरूमा सुमधुर सम्बन्धना परिणत हुनेछ ।

यहाँ अगुल्य साथलाई सज्जान गर्दै Suzuki ले तपाईंहरूका लागि विशेष Offer ल्याएको छ । अब तपाईंहरूको अगुल्य Suzuki गाडीको AMC खरिदमा पाउनुभन्दा थप सुविधा र फाइदाहरू ।

Authorized Service Point in Hetauda

CGM Hetauda

Himalayan Motors Pvt. Ltd.

हेटौंडा-२, चौकीटोल, ०५७-५२०३३३, ९८२४२९०९६४, ९८०२५६८९००

साजाकुंरा

हाम्रो कुरा

मुख्यमन्त्रीको बाइपास मोह

बागमती प्रदेशका मुख्यमन्त्री इन्द्रबहादुर बानियाँले हेटौडा बजारभित्र सडक विस्तार गर्नुभन्दा बाइपास सडक निर्माणमा जोड दिनुपर्ने बताएका छन् । बाइपास सडक बनाउँदा स्थानीयको समस्या सुन्न तयार रहेको बताउँदै मुख्यमन्त्री बानियाँले बाइपास सडक प्राथमिकरूपले बनाउन तागत राख्ने व्यक्ति आफू भएको दाबी गरेका छन् । भविष्यमा यो सडक निर्माण गरेरै देखाउने प्रतिबद्धता उनले व्यक्त गरेका छन् । मुख्यमन्त्री बानियाँले दलीय सरकार हुँदा जनताको सम्पत्ति जोगाएको बताउँदै निर्वाचनमुखी सरकारले अधिकार नहुँदा पनि सडक विस्तार गरेको आरोप लगाएका छन् । मकवानपुरका विभिन्न सडक विस्तारबाट प्रभावित घरधनी तथा व्यवसायीले शुक्रबार प्रदेश सरकारसँग आफ्ना समस्या र माग राख्दै गरिएको छलफलमा सडक विस्तार समस्या समाधान भन्दा पनि फरक धारबाट कुरा आएको देखिन्छ । नेपालको पूर्वपश्चिम राजमार्ग 'एसियन हाइ-वे' अन्तरगत राखिएका कारण नेपाल सरकारले चाहेर पनि सडकको एलाइन्मेन्ट परिवर्तन गर्न नसकिने बताइएको छ । बाइपास सडक बनेको खण्डमा बजार क्षेत्रमा भारी सवारी प्रवेशमा रोक लगाउन सकिन्छ । फेरिपनि हाम्रा मुख्यमन्त्रीले १५ मिटर, १६ मिटर भनेर रट लगाउनुको कुनै अर्थ छैन । एसियाली विकास बैंक, वर्ल्ड बैंकले एसियन हाइ-वेको रुपमा नेपालको पूर्वपश्चिम राजमार्गलाई विस्तार गर्न लागेको हो । यसका लागि नेपाल सरकार जिम्मेवार भनेर जानुपर्ने हुन्छ ।

हेटौडा बजारको दार्चुलाबाँस रहेका घरटहरालाई राज्यले प्रक्रियागत ढंगले उचित क्षतिपूर्ति दिएर सडक विस्तार गर्नुको विकल्प छैन । सडक स्तरान्तिका क्रममा कुल ६ सय ८८ वटा निजी संरचना प्रत्यक्ष प्रभावित हुने देखिएको छ । आयोजनाको प्रभाव क्षेत्रभित्र कुल एक सय ८० वटा सामुदायिक संरचना रहेका छन् । हेटौडाको राप्तीदेखि करीब २ सय ८५ घर, हेटौडा बजारक्षेत्र बाहेकका दुई सय ५ घर र अन्य पालिकाभित्रका एक सय ९८ वटा घर प्रभावित हुने प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । परियोजनाले पथलैयादेखि हेटौडा हुँदै भरतपुरको गोन्द्राङसम्म कुल एक सय किलोमिटर सडक स्तरान्तिका नयाँ योजना रहेको बताएको छ । जसको विस्तृत डिजाइन तयार भइसकेको छ । ४ लेनको सडक सवुद्धीकरणसँगै साइड ड्रेन, सर्भिस लेन, फुटपाथ तथा यातायात सुरक्षाका अन्य संरचना निर्माण गरिनेछ । सडक विभागको आयोजनामा तीन वर्षभित्र कार्य सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । पूर्वपश्चिम राजमार्गावन्तर्गत २५ गज सडक विस्तारबाट प्रभावित घरधनी तथा व्यवसायी र बागमती प्रदेश सरकारका मुख्यमन्त्री इन्द्रबहादुर बानियाँबीच भएको अन्तरक्रियामा सहभागी प्रभावितले उचित मुआब्जा, कानुनी समाधान र न्यायोचित क्षतिपूर्ति प्रदान गर्न माग गरेका थिए । समितिका संयोजक राजकुमार न्यौपानेले लामो समयदेखि पीडितको समस्या सुन्नुवाइ नभएको गुनासो गर्दै, केन्द्रीय सरकारसँग समन्वय गरेर सडक विस्तार प्रभावितको समस्या समाधान गर्न प्रदेश सरकारको ध्यानाकर्षण गराए । उनले मुख्यमन्त्री बानियाँसमक्ष दीर्घकालीन समाधानको लागि पहल गर्न आग्रह गरे । अन्तरक्रियामा मुख्यमन्त्री बानियाँले हेटौडाका २५ गज सडक विस्तारका सन्दर्भमा आफूले पहिलेदेखि नै १६ मिटर कायम गर्नुपर्ने पक्षमा आवाज उठाउँदै आएको दाबी गरेका छन् । जुन दाबी एडीवी र वर्ल्ड बैंकले सुन्नेवाला छैन । विगतमा डोरमणि पौडेल नेतृत्वको सरकारमा प्रतिपक्षी दलमा रहेँदा नै आफूहरू १६ मिटर सडक विस्तारको पक्षमा रहेको उनले बताएका छन् ।

उनले जनताको समस्याको समाधान राज्यले दिनुपर्ने बताए । राज्य कठोर हुन सक्छ तर, निर्दयी हुन पाइँदैन भन्दै उचित व्यवस्थाबिना संरचना भत्काइएको प्रति मुख्यमन्त्री बानियाँले आपत्ति जनाए । अप्राकृतिकरूपमा बनेको सरकारले नागरिकलाई घरबारविहीन हुने अवस्थामा पुऱ्याएको भन्दै उनले आक्रोश व्यक्त गरेका छन् । राज्यले वैकल्पिक व्यवस्थापन गरेर मात्रै सडक विस्तार गर्नुपर्नेमा जनता उठिसकेसमा उनले कार्य गरेको उनको आरोप थियो । सडक डिभिजन कार्यालयले गत मङ्सिर २० गते हेटौडाको महेन्द्र राजमार्गावन्तर्गत रातोमाटेदेखि राप्ती पुलसम्म र त्रिभुवन राजपथअन्तर्गत बुद्धचोकदेखि चौकीटोल ओरालोसम्मका घर तथा संरचना भत्काएको थियो । करिब ७ किलोमिटर क्षेत्रभित्र ५०० भन्दा बढी घर तथा संरचना जैसीबी प्रयोग गरेर भत्काइएपछि डिभिजन सडक तथा प्रशासनले सर्वोच्च अदालतबाट 'स्टे अर्डर' जारी भएपछि मङ्सिर २१ गतेदेखि काम रोकेको छ । सर्वोच्च अदालतले मङ्सिर १६ मा दायर भएको रिटमाथि मङ्सिर १९ मा अल्पकालीन आदेश गर्दै स्टेअर्डर दिएको थियो ।

जेनजी आन्दोलन, चुनाव र रूपान्तरणको प्रश्न

बैथितिको चाड

नयाँ पार्टी भन्दैमा उत्तम र पुरानो भन्नेबित्तिकै खतम भन्ने भाष्यले बहसलाई उन्नत बनाउँदैन । तर पुराना पार्टीका शीर्ष नेताले लामो समयसम्म नेतृत्व गर्दा देशको अवस्था कता पुग्यो भनेर हेर्ने भने जरुरी हुन्छ । कुशासन र भ्रष्टाचारको दलदलमा देशलाई हालेर राज्यको ढुकुटीमा हालीमुहाली जमाउँदै आफू र आफ्नालाई सुकिला-मुकिला बनाए । राज्य संयन्त्रको चरम राजनीतीकरण गरे र तिनलाई पार्टीको भर्तीकेन्द्र बनाए । देशको सुरक्षा इन्टेलिजेन्स कस्तो बनाएछन्, प्रधानमन्त्री नै सेनाको हैलिकप्टरमा भागनुपर्ने अवस्थाको आकलन गर्न नसके । कस्तो सुरक्षा संयन्त्रको विकास गरेछन्, पटकौ प्रधानमन्त्री र मन्त्री भएकाहरूले आफ्नै निवासमा कुटाइ खानुपर्ने, भागाभाग गर्नुपर्ने, लुक्नुपर्ने । जनताले बिरामी हुँदा उपचार खर्चको अभावमा अकालमा ज्यान गुमाउनुपर्ने, घरबार विहीन हुनुपर्ने अवस्था हुँदा नेता र तिनका आसपासको मोजमती जनताले देखे आएका थिए । पेसा-व्यवसाय केही छैन तर महँगो घर, गाडी अनि विलासिताको जीवन । यिनको पेसा भ्रष्टाचार र बिचौलिया हो भनेर जनता बेखबर थिएनन् । नेता अर्कै कुर्लिराखेका छन्, 'देश पहिलाको भन्दा राम्रो भएको छ, बाटोघाटो, पुल आदि-इत्यादि हेर ।' तर, त्यही समयमा अरू देश समृद्धिको भन्दाभन्दा कति माथि पुगेका छन् भनेर जनता बुझिरहेका थिए । कति नेता र कर्मचारीले भ्रष्टाचार गर्ने, छोराछोरी विदेश पठाउने अनि हुडीमार्फत करोडौँ पैसा विदेश पुऱ्याएको पनि जनताले बुझ्ने गर्छन् ।

डा. रमेश सुनाम

समुदाय वञ्चित भए भन्ने कति विज्ञले भन्ने गरेका छन् तर त्यो बुझाई सत्यनजिक छैन । नयाँ या पुराना दल दुवैको सोच नै सीमान्तकृतलाई शक्तिमा आउन कसरी वञ्चित गर्ने भन्नेमा केन्द्रित छ । पहिलो संबिधानसभा चुनावमा तत्कालीन माओवादी (नेकपा) ले धेरै दलित, महिला र सीमान्तकृत उम्मेदवारलाई प्रत्यक्षमा टिकट दियो र अधिकांशले जितेका थिए । समावेशिताका लागि पार्टी र कार्यकर्ता प्रतिबद्ध भएर सहयोग गरे सीमान्तकृत समुदायका उम्मेदवारले पनि जित हासिल गर्न सक्छन् भन्ने उदाहरण हो यो ।

कतिपयले बालेनलाई रहस्यमयी प्रधानमन्त्रीका पात्रका रूपमा चिन्ति गरेका छन् । मधेसीको छोरो प्रधानमन्त्री भन्दा त्यसको सिम्बोलिक (प्रतीकात्मक) अर्थ हुन्छ नै तर देशको समृद्धिका लागि त्यस्तो सिम्बोलिक कुराले धेरै फरक पार्दैन । त्यस्तो व्यक्तिको भिजन, कार्यशैली र व्यवहारको भने विशेष अर्थ हुन्छ । बालेन काठमाडौँ महागरको मेयर हुँदा सुकुम्बासी र सडकको पेटमा बसेर जनतेन गुजारा चलाएकालाई वैकल्पिक व्यवस्था नगरी नगर प्रहरी लगाएर लखेटे, के उनी यसरी नै समृद्धि आउँछ भन्ने ठान्छन् ? कि यस्तो गर्नुहुन्छ भन्ने नयाँ चेत उनमा पलाइसक्यो ? राज्यले त विपन्नको भावना बुझ्न सक्नुपर्छ, उनीहरूलाई जिउने आधार दिन सक्नुपर्छ, उनीहरूका सन्ततीलाई सपना देह्न सक्ने बनाउनुपर्छ ।

एटाटा व्यक्तिले नै देश सखाप पार्छ भन्ने भाष्यमा विश्वास गरिहाल्न सकिन्छ । 'चेक एन्ड ब्यालेन्स' (शक्ति सन्तुलन र नियन्त्रण) होस् भनेर नै संसदीय लोकतन्त्रको अर्थमा छ । कार्यपालिका, न्यायपालिका र व्यवस्थापिकाका फरक-फरक संबैधानिक भूमिका दिइएको छ । सञ्चार क्षेत्र र नागरिक समाज कमजोर छैन । फेला कथित भिजन भएकै प्रधानमन्त्री भएर खासै केही नछारपाटो लाएका थिएनन् । आम जनतासँगको बृहत अन्तरसंवादबाट समृद्धिका बाटोमा जनता सकिन्छ, जोकोही नयाँ व्यक्ति मुलुकको नेतृत्वमा आएपछि पनि सामूहिक भिजन निर्माण गर्न सक्छन् । मात्र चाहिन्छ, इच्छाशक्ति र योजना । तर नयाँ पार्टी र नेतृत्वले पनि पुरानै सोच, प्रवृत्ति र कार्यशैली दोहोर्याए जनतालाई 'तातो तेलबाट उमकेर भुइयोमा परेको' जनता अनुभव हुनेछ ।

पुराना वा नयाँ पार्टी जुनबाट भए पनि देशले नयाँ नेतृत्व पाएमा केही आशा गर्ने ठाउँ भने पक्कै हुन्छ । पुराना पार्टी र खासगरी तिनको नेतृत्वलाई नागरिक खबरदारीले छुट्टै छोज्छेन । पुराना नेता जति नयाँ भ्रष्ट नभोलो कि भन्ने कामना गर्न सकिन्छ । पुराना पार्टीका भ्रष्टाचारका तौरतरिका सिक्न केही समय लाग्छ । केही वर्ष देशमा भ्रष्टाचार कम भए पनि मुलुककै हितमा हुनेछ । पुराना पार्टीले चरम राजनीतीकरण गरेर थिलथिलो बनाएका संवैधानिक निकाय र सरकारी संस्थाहरू- न्यायालय, सुरक्षा निकाय, अख्तियार आदि विस्तारै तिनको पन्जाबाट मुक्त हुँदै जालान् भने आशा राख्न सकिन्छ ।

रूपान्तरण गर्नेपछि केही 'हटरप्ट' हरू
चुनावमार्फत नयाँ वा पुराना पार्टी जसले जिते पनि, सरकार जुन बल्को बने पनि, सार्विक परिवर्तन ल्याउन आमूल रूपान्तरण गर्नेपछि केही महत्त्वपूर्ण क्षेत्र अर्थात् हटरप्टहरू छन् । अन्य धेरै क्षेत्रहरू महत्त्वपूर्ण पनि छन् तर यहाँ राज्यका विशेष संस्था न्यायालय, कर्मचारीतन्त्र र प्रहरी प्रशासनलाई थप बहसका लागि विशेष जोड दिन खोजिएको छ ।

न्यायालय
अबको न्यायालय निर्मल हुनुपर्छ । पार्टी र आफ्ना मान्छेको भर्तीकेन्द्र र राजनीतीकरणबाट यसलाई मुक्त गराउन हिला गर्ने हुँदैन । जुन देशमा न्यायालय निर्मल हुँदैन अर्थात् जहाँ न्यायक्षेत्रको 'डिफेन्सिभ' दृष्टि हुन्छ, त्यो देशका जनताको भागमा न्याय र समृद्धि हात लाग्दैन । विभिन्न छानबिन तथा अनुसन्धानका प्रतिवेदनले मात्रै होइन धेरै न्यायाधीश, वकिल र भोगेका जनताले स्वीकारेको सत्य के हो भने, हाम्रो न्याय प्रणाली चुस्त छैन, भ्रष्टाचार र घुसखोरीबाट चरम प्रताडित छ ।

चुरो समस्या न्यायाधीश छुनोटमै छ । अधिकांशको हकमा, न्यायाधीश कुन पार्टीको कोटामा परेका र कुन पार्टीबाट छुनोट भएर छुनोट जस्तै देखिन्छ । यस्तो अवस्थामा कसरी न्यायालयले निष्पक्ष न्याय दिन्छ भनेर विश्वास गर्ने ? सांसद भइसकेका व्यक्तिलाई सर्वोच्चको न्यायाधीश बनाउने सम्मको हर्कत भएको छ । कसैको मेरिट छ भन्दैमा पार्टीको नेतालाई न्यायाधीश बनाउनु कतिको सही हो ? यस्ता प्रवृत्तिले न्यायालय, कार्यपालिका र व्यवस्थापिका बीचको सम्बन्धलाई प्रदूषित बनाएको छ । फेसला पीडितमुखीभन्दा पार्टीमुखी हुने खतरा हुँदैन र ? न्यायालयले पूर्वाग्रही गन्ध दिएका धेरै उदाहरण छन् । उदाहरणका लागि, रवि लामिछाने प्रकरणलाई हेरौँ । कुनै शाशु छैन, लामिछाने कायदेकाण्डमा जेलिएका पात्र हुन् । तर सरकार, प्रहरी, सरकारी वकिल, अदालत लागेर लामिछानेलाई जिल्ला दौडाहामा लगे, धेरै हेरानी दिए । त्यसो त,

उच्च तप्काका कुन नेता र कर्मचारीलाई भ्रष्टाचार तथा सम्पत्ति श्रद्धीकरणको मुद्दा आर्कषित नहोला ? लामिछाने प्रकरणबाट थाहा हुन्छ, पुराना पार्टीका नेतृत्वले आफूहरूलाई उठाउनेलाई राज्य संयन्त्रको दुरुपयोग गरी कसरी ठेगान लगाउँदै आएका रहेछन् भनेर ।

यस्तो न्यायालय तथा राज्य संयन्त्रले विपन्न, दलित, महिला तथा सीमान्तकृत आदिलाई कस्तो न्याय देला, सहजै अनुमान लगाउन सकिन्छ । अधिकांश लैश्विक तथा जातीय विभेद र हिसाका घटनामा प्रहरी, सरकारी वकिल तथा राजनीतिक पार्टी कसरी पीडकलाई जोगाउने वा कम सजाय दिलाउने भनेर लाने गरेकै हुन्छन् । तर न्यायालय पनि त्यसैको सारथी बन्यो भने पीडितको नियति के होला सझिलै अनुमान लगाउन सकिन्छ । केही न्यायाधीशले निष्पक्ष न्यायिक भ्रमता प्रदर्शन गर्दै हिसा र विभेदका घटनामा थोरै भए पनि सजाय दिलाउँदै आएका छन्, जसलाई नजर अन्दाज भने गर्न मिल्दैन । न्यायालयमा समावेशिताको प्रवर्द्धन गर्न हिला गर्न हुँदैन । पार्टीको कोटामा पार्टीका न्यायाधीश नै बेलाबेला 'न्यायालयमा समावेशिता हुनुहुँदैन' भनेर बुरुक्क गर्ने गरेका छन् । समावेशिताको प्रक्रियाबाट नै मेरिटको सुनिश्चितता गर्न सकिन्छ, जुन हालको छुनोट प्रचलनभन्दा उन्नत प्रक्रिया हो ।

निजामती क्षेत्रमा भएको समावेशितालाई हेर्दा, न्यूनतम योग्यता हासिल गरेर, लोकसेवाका परीक्षा र अन्तर्वार्तामा सामेल मात्रै हैन उत्तीर्ण भएर आफ्नो समूहमा अब्बल भएपछि पद पाउने हुन् । तुलना गर्दा, न्यायाधीश प्रतिस्पर्धाबिना, अनौपचारिक कोटा पाएका देखिन्छन् भने समावेशिताबाट गएका कर्मचारी पो ठेस मेरिटोकेसी (योग्यता प्रणाली) प्रक्रियाबाट गएका देखिन्छन् । उक्ति नै पढेका र योग्यता भएका महिला र दलितहरू न्यायाधीश हुनका लागि किन सिफारिसमा पर्दैनन् वा कम पछुन् ? किनकि वर्चस्वशाली समूहले मेरिटको आधार बनाउने भएकाले सामान्यता उनीहरूले आफ्नै समूहलाई फाइदा पुग्ने हिसाबले त्यस्ता नीतिनियम माथ्यको निर्माण गरेका हुन्छन् । हो यस्तै कथित मेरिट प्रणालीका संरचनात्मक जम्जिहरू छिजेन मेरिट भएका सीमान्तकृतलाई गाड्नो हुन्छ । त्यही भएर नै समावेशिता चाहिएको हो । त्यसैले मेरिटलाई बहिष्करणलाई दिगो बनाउने अस्त्रका रूपमा प्रयोग गरिनु हुन्न भन्ने मान्यता देश-विदेशका प्राज्ञिक क्षेत्रमा जम्बु र स्थापित हुँदै गएको छ ।

न्यायाधीशलाई भ्रष्टाचारमा छानबिन गर्ने संयन्त्रलाई सहज बनाउन आवश्यक छ । सर्वोच्चका न्यायाधीशले भ्रष्टाचारमा छानबिन गर्नुपर्ने महाअभियोगको प्रस्ताव नै अधि बढाउनुपर्छ भने अन्य तहका न्यायाधीशको हकमा न्याय परिषद्ले छानबिन गरेर दोषी पढे पछि मात्रै भ्रष्टाचारको मुद्दा अघि बढ्न पाउने धेरै लामो र जटिल व्यवस्था गरिएको अवस्था छ । यो धेरै उदकलाग्दो विषय छ, अरूलाई न्याय दिन्छु भन्नेले 'आफू स्वच्छ छु, अबैध सम्पत्ति कामाउँदैन वा कमाएको छैन' भनेर आफूलाई प्रमाणित सहजै गर्न दिने व्यवस्थाले त भन्नु न्यायापालिकामाथि जनताको विश्वास बढ्दैन र ?

कर्मचारीतन्त्र
स्वच्छ, समावेशी, जवाफदेही तथा नतिजामुखी कर्मचारीतन्त्रविना मुलुकको समृद्धि असम्भव हुन्छ । लोकसेवाको प्रक्रिया भनेको सीमित संख्याको पदका लागि योग्य व्यक्तिहरू बढी हुन्छन्, ती योग्य व्यक्तिहरूबाट मागसञ्चयका बराबर मान्छे त्यसमा पनि अलि बढी योग्य व्यक्ति छान्न सकिन्छ कि भनेर गरिने छुनोट पद्धति हो । यस्तो पद्धतिका धेरै सीमितता छन् तर सोफोफोस, राजनीतिक प्रभावबाट हुने नियुक्तिबाट छानिने तरिकाभन्दा यो अलि बढी उत्तम प्रक्रिया चाहिँ हो । त्यसैले लोकसेवामा धेरै अझ ल्याउने व्यक्ति खतरा मेरिटवाला हो भन्नु चाहिँ, मेरिटको बुझाइको सीमितता हो । धेरै अझ ल्याउने भ्रष्टाचार र चाप्पुसीमा दुबैको हुन सक्छ, केही कम अझ न्यायका स्वच्छ छविका साथ जनतालाई गुणस्तरीय, मर्यादित सेवा दिइराखेका हुन सक्छन् । त्यसैले लोकसेवामा धेरै अझभन्दा एक कदम अगाडि बढेर कर्मचारीको कार्यकुशलता, सेवाको गुणस्तर, जनतासँग गर्ने व्यवहार र नतिजामा मेरिट हेरिनुपर्छ ।

यतिबाट भ्रष्टाचार, कामचोर प्रवृत्ति, हाकिमे प्रवृत्ति, सेवाग्राहीलाई रैती ठानेर हेप्ने प्रचलनबाट कर्मचारीतन्त्रलाई मुक्त पार्न जरुरी छ । कडा कर्मचारी आचारसंहिता र त्यसको कार्यान्वयन अर्को मुख्य चुनौतीको विषय हो । विकसित देशहरूमा सरकारी कर्मचारी सबै हिसाबले 'रोल मोडल' हुनुपर्ने हुन्छ, चाहे कार्यालय समयमा होस् वा अन्य । लोकसेवावाला भन्दैमा गलत आचरण र आचारसंहिताको उल्लेन सह्य हुनुहुँदैन । एकचोटि लोकसेवाबाट जागिर पाएपछि सबै स्थायी भन्ने हुनु हुँदैन । कार्यकुशलता राम्रो नभएमा, भ्रष्टाचार गरेमा वा अन्य कुनै आचरण खराब भएमा सेवाबाट बिदाइ गर्ने नियम हुनुपर्छ । कर्मचारी भएर राजनीतिक पार्टीका नेताभन्दा चर्को पार्टीगिरी गर्ने रोग कर्मचारीतन्त्रमा गडेको छ । केही समयअघि एक जना मुख्यसचिव थिए । उनी अनि सचिव तथा सहकर्मी लामिछाने 'कुलुङ पिरियड'को सवालमा सरकारले बनाउन लागेको नीतिको खुलमखुला विरोध गर्दै हिँड्दै थिए । उनी अपवाद भएँभन्दा यस्तो प्रवृत्तिका एक प्रतिनिधि पात्र मात्रै थिए । त्यस्तो लज्जास्पद गतिविधिमामा संलग्न कर्मचारीलाई कारवाही गर्ने दरिलो कानुन नभएर होला, उनलाई केही कारवाही भएन । तर सरकारी कर्मचारीको यस्तो तहको हर्कत विकसित देशमा गलत हुँदैन ।

उदाहरणका लागि, माइक पेजुलो भन्ने अस्ट्रेलिया सरकारका एटाटा विभागका शक्तिशाली

सचिव थिए । दुई वर्षअघि अगाडि, सन् २०२३ मा उनलाई सरकारले पदबाट हटाइदियो । उनले एक राजनीतिक पार्टीका नेतासँग हवाइएसएमफार्फत गोप्य कुराकानी गर्दै राजनीतिक निर्णय र नियुक्तिको लविड गरेको यथार्थ सञ्चारमाध्यममा आउनेबित्तिकै उनी निलम्बनमा परे । थप छानबिन गरी उनलाई जागिरबाट पदच्युत गरियो । सरकारी कर्मचारी पनि नागरिक भएकाले विरोध राख्न स्वतन्त्र हुन्छन् तर आम नागरिकसहर सरकारी नीतिको निर्माण तथा कार्यान्वयनमा भाँजे हुन्छन् गरी विरोध गर्नु आचार संहिताभित्र पर्दैन र विकसित मुलुकमा त्यस्तो सार्वजनिक लविड र भाँजे हुनुनले कर्मचारीलाई जागिरबाट निकालिन्छ । लोकसेवावाला मेरिट भनेर जागिर जोसिँदैन । नेपालमा त कर्मचारीको अनियमितता वा आचरण परीक्षण गर्न बनेका छानबिन आयोग, यथार्थमा भ्रष्ट र आचरणहीनलाई 'जोगाउने' आयोग बनिदिन्छन् ।

नेपालमा निजामती कर्मचारी वा गोप्य सूचनासँग सम्बन्धित क्षेत्रमा काम गर्ने व्यक्तिको समग्र सुरक्षा पृष्ठभूमि र संबेदनशीलताको परीक्षण सम्बन्धी नीति र त्यसको कार्यान्वयन अति आवश्यक भइसकेको छ । विकसित देशमा यस्तो सुरक्षा तथा संबेदनशीलता परीक्षण गर्दा पारि वारिक सम्बन्ध, व्यक्तित्व चरित्र, पृष्ठभूमि, आचरण र विश्वसनीयता, अपराधिक गतिविधि, रोजगारीको इतिहास, वैदेशिक यात्रा, बसाइ, आर्थिक अवस्था आदिको महिनी लगाएर गहन चेकजाँच गरिन्छ । यस्तो परीक्षणमा असफल भएका व्यक्ति मेरिट प्रक्रियाबाट छुनोट भएको भए पनि संबेदनशील कार्यालयमा रोजगारी पाउँदैनन् वा पहिल्यै कर्मचारी भइसकेको भए गोप्य तथा संबेदनशील क्षेत्रबाट सस्ता गरिन्छ । यस्तो परीक्षणको उद्देश्य कर्मचारी विश्वसनीय छ कि छैन र उसले राष्ट्रिय सुरक्षामा खतरा पुऱ्याउँछ कि पुऱ्याउँदैन भनेर सुनिश्चित गर्नु हो । यस्तो व्यवस्थाले संबेदनशील तथा गोप्य सूचना घरीघरी चुहिने समस्यालाई रोक्न सक्छ । सरकारी जागिर खाएर विदेशी संस्था वा सरकारका एजेंट हुने प्रवृत्तिलाई पनि निरुत्साहित गर्न सकिन्छ ।

प्रहरी प्रशासन
अबको प्रहरी प्रशासन निष्पक्ष, पीडितमैत्री तथा अनुसन्धानमुखी हुनु जरुरी छ । शान्तिसुरक्षा, न्याय र सुशासनका लागि जनताले गुहार गर्ने रोजगारीको पहिलो तहको संस्था हो, प्रहरी । प्रहरी संस्थाको आफ्नै इतिहास छ, लिंगेसी छ । तर के सच्चै लोकतन्त्र र सामाजिक न्यायको कसीबाट हेर्दा प्रहरी जनमुखी र निष्पक्ष छ त? केही राम्रा कार्य गर्ने प्रहरी अधिकारिलाई छोडेर हेर्दा, प्रहरीको प्रवृत्ति 'नेतालाई सलाम, गरिबलाई लात र डडा हान्ने' पञ्चायतकालीन चरित्रबाट धेरै माथि उठेको भने देखिँदैन । कम्तीमा धेरै विपन्न र पछाडि पारिएका आम जनताले फरक अनुभूति गरेको पाउँदैन । विपन्न तथा दलितलाई पक्रिनेबित्तिकै दुई-चार लात हान्ने त नेपाल प्रहरीको आचारसंहितामा पछि भन्दा कसैको विमति नहोला । हिसाबमा थुनुवा कुटुन त सामान्य विषय हो । त्यसो त प्रहरीले दलित तथा अन्य सीमान्तकृत समुदायलाई गर्ने व्यवहार नै फरक हुने गर्छ, धेरैको भाषागँड ।

पक्रात पदाँत होस् वा अनुसन्धानका क्रममा प्रहरीले तुच्छ भाषा प्रयोग गर्ने, पिट्ने त कुनै नौनो विषय रहेन तर यस्तो व्यवहार सीमान्तकृतले अफ बडी सामना गरिदिनुपर्छ । प्रहरीको पिटाइले कति दलित हितासतमै मारिएका छन्, त्यो हत्या हुँदैन किनकि नेपाली राज्यका नजरमा दलितहरू 'होमो सेकर' बराबर हुन् । इटालियन दार्शनिक जर्जियो अगाम्बेनको अवधारणामा, 'होमो सेकर' त्यस्तो व्यक्ति हो जसलाई जस्तो हिसा गरे पनि हुन्छ, ऊ मारिँदा पनि कोही दण्डित हुनुपर्दैन किनकि ऊ मारिँ नुलाई हत्या मारिँदैन । होमो सेकरले कुटाइ खानु, हिसामा पुर्ण समाज र राज्यका लागि कुनै ठूलो विषय हुँदैन । प्रहरीले भुटा मुद्दा लाउँदा धेरै दलित तथा सीमान्तकृतहरू फसेका छन्, तर राज्य त्यसको लेखाजोखा गर्न चाहिँदैन । महिदा, विपन्न तथा दलितलाई न्याय पाउन दरिलो प्रमाण चाहिँदैन । तर उनीहरूको प्रमाणलाई हतपत प्रमाण नै मारिँदैन ।

कुनै अपराधिक घटना हुँदा, प्रहरीले कोही 'रेडीमेड दोषी' करार गर्नु पर्ने, त्यो समुदाय दलित तथा सीमान्तकृत समुदाय हुन आउँछ । अनि अदालत र राज्यका अन्य निकाय उनीहरूलाई बिनाप्रमाण वा कमजोर प्रमाण हुँदा पनि दोषी करार गर्ने उद्यत हुने गर्दछन् । उनीहरूले अपराध नगरे पनि अपराधी बनिदिनुपर्छ तर न्यायका लागि अनवरत लडाईँ लडाईँ पनि, उनीहरूलाई न्याय हतपत हात लाग्दैन । सरकार र राजनीतिक नेतृत्वले प्रहरी सञ्जटलाई जनउत्तरदायी बनाउन कडा कानुनी प्रबन्ध र कार्यान्वयन गर्न अग्रसर हुनुपर्ने हो । तर आफ्नै कार्यकर्ताको टाउको फुटदा त 'हाम्रो सरकार आएपछि सलाम गर्छन्, अहिले चुप लाग्नु' भनेर धामधुम गर्ने नेताहरूबाट होमो सेकर समुदायले केही आश गर्नु व्यर्थको कुरा हो । तर जहिलेसम्म प्रहरी प्रशासनमा भएको समस्यालाई अपवाद होइन, साम्ना प्रवृत्ति हो भनेर आम बुझाइ बन्दैन, तबसम्म प्रहरीसँग सम्बन्धी नीति, कानुन र प्रहरी व्यवहार सुधार गर्ने गतिलो आधार तयार हुँदैन ।

अन्त्यमा, केही असल नेता, न्यायाधीश, प्रहरी वा कर्मचारी नभएका हुँदा, तर ती संस्थाको समग्र चरित्र र प्रवृत्तिको कुरा हो । जब यस्तो अपवादमा गले हो न्यायाधीश, प्रहरी, कर्मचारी, नेताले मातृ गरेको, नयागमा हामी संसारकै अब्बल हौं भन्ने घण्टड सन्ध्यासम्म हुने भनेको सुधार, अलिअलि टालटल मात्रै हो ।

(साभार: अनलाइनखबर)

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

साजाकुंरा

मकवानपुर प्रहरी	एम्बुलेन्स सेवा
प्रहरी कन्ट्रोल: १००	नेपाल रेडक्रस: ५२०७११, ९८५४२०२८, ९४२२
जिल्ला ट्राफिक: ५२०४९९	हेटौडा अस्पताल: ५२०३०५
वडा प्रहरी: ५२०२९९	परिवार नियोजन संघ: ५२०७५५, ९८५१०४, ५२००
पशुपतिनगर इलाका: ५२०५९८	मनहरी रेडक्रस: ९८५४५०५२२१
पालुङ इलाका: ६२०४६७	छतिवन रेडक्रस: ९८५१६२२३११
मनहरी इलाका: ९८५४०९०१६०	६२०६९९
इलाका फापरबारी: ६२१९८०	पालुङ रेडक्रस: ९८५२०७०४०१
इलाका भीमफेदी: ६२१४६२	बजबाराही रेडक्रस: ९८५४३०२९८४
इलाका ठिंनान: ९८५४२९९३६०	सहकारी अस्पताल: ०५४२२५८८९, ९८५४१९१९५४
चौकीटोल चौकी: ९७४२५५२९५०१	बसामाडी एम्बुलेन्स: ९८५४२९७५९४
चित्लाङ चौकी: ६२२०००	बाणेश्वर: १०१
चौघडा चौकी: ९८५४०५४६०४	बाल हेल्पलाइन नेपाल: १०९८
नेवारपानी चौकी: ९७५४०००२९९	माइती नेपाल: ५२१०५०
फाखेल चौकी: ९८५४०३१३९८	अपाङ्ग बाल अस्पताल: ९८५४२९६४५४
पदमपोखरी चौकी: ९८५४०९१७८९	साँजाकुंरा राष्ट्रिय दैनिक

भोलिको पात्रो

भोलि वि.सं. २०८२ फागुन ११ गते सोमबार २३ फेब्रुवरी २०२६ । पष्ठी, फागुन शुक्लपक्ष ।
चित्लाख्य ११६६ ने.सं. । सूर्योदय ६:३७ सूर्यास्त ५:५९ ।

आजको राशिफल

गण	राशि	फल
मेघ	ऋषि	मानसिक तनाव बढ्नेछ
वृष	शुक्र	मनमा छटपटि बढ्नेछ
मिथुन	धनु	शत्रु पराजय हुनेछ
कर्कट	मकर	बुद्धि र पराक्रम बढ्नेछ
सिंह	कुम्भ	नातागोतासँग भेटघाट हुनेछ
कन्या	मीन	रोकिएको कामहरू बन्दछ

घोषणापत्रमा खेलकुद : भुइँ नटेकेका महत्वाकांक्षी योजना

काठमाडौं/२०८१ को महिसरमा हुनुपर्ने १०औँ राष्ट्रिय खेलकुद कहिले हुने हो? निश्चित छैन । पटक-पटक स्थगित हुँदा १०औँ को तयारीमा रहेका खेलाडीहरू अन्योलमा छन् । हालसम्म ४ पटक स्थगित भइसकेको छ । त्यसमध्ये ३ पटक स्थगित हुँदा नेकपा एमाले नेतृत्वको सरकार थियो । आफ्नो पार्टीको नेतृत्वमा सरकार भएको बेला पटक-पटक स्थगित गरेको एमालेले चुनावी घोषणापत्रमा भने राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता समयमै गर्ने प्रतिबद्धता जनाएको छ ।

एमालेले राष्ट्रिय खेलकुद नियमित र निर्धारित समयमै गर्ने उद्देश्य घोषणापत्रमार्फत गरेको हो । १०औँ खेलकुद स्थगित हुँदा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेका नेपाली कांग्रेस र नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (नेकपा) ले समेत राष्ट्रिय खेलकुदलाई नारा बनाएका छन् । कांग्रेसले प्रत्येक २ वर्षमा राष्ट्रिय खेलकुद आयोजनाको सुनिश्चितता गर्ने उद्देश्य गर्दा नेकपाले भने राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरका प्रतियोगिताहरू नियमित आयोजना गरी खेलाडीको सहभागिता, प्रतिनिधित्व तथा सम्मान सुनिश्चित गरिने वाचा गरेको छ ।

आफ्नो पार्टीबाट युवा तथा खेलकुदमन्त्री बन्दा राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप) मा आफ्नो मान्छे हान्न लागिपरेको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) ले पनि खेलकुदलाई भर्ती केन्द्रबाट मुक्त गराउने घोषणा गरेको छ । आगामी निर्वाचनका लागि बनाइएको वाचापत्रमार्फत खेलकुदलाई केवल मनोरञ्जन र भर्तीकेन्द्रबाट मुक्त गरी राष्ट्रिय एकता र आर्थिक समृद्धिको मेरुदण्डका रूपमा विकास गर्ने वाचा गरेको हो ।

खेलकुदमा कांग्रेसको महत्वाकांक्षी योजना

कांग्रेसले खेलकुदमा ६ महिनाभित्र 'खेलकुद ऐन' परिमार्जनदेखि नेपाललाई 'तटस्थ आयोजनास्थल' का रूपमा स्थापित गर्नेसम्मको महत्वाकांक्षी योजना लिएको छ । राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप) लाई एक वर्षभित्र पुनर्संरचना गरी संस्थाको नेतृत्व खुला र पारदर्शी प्रतिस्पर्धाबाट छानिएका खेल क्षेत्रका योग्य व्यक्तिले मात्र नेतृत्व गर्न पाउने सुनिश्चितता गर्ने योजना कांग्रेसले अघि सारेको हो । यस्तै कांग्रेसले खेलकुदलाई 'सफ्ट पावर' को रूपमा प्रयोग गर्दै नेपाललाई अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिताको 'तटस्थ आयोजनास्थल' का रूपमा स्थापित गर्न विशेष पहल गर्नेसमेत वाचा गरेको छ । खेलाडी पलायन

हुनुपर्ने अवस्थाको अन्त्य गर्न नियमित लिग हुने वातावरण, उचित पारिश्रमिक र पुरस्कार राशि समयमै पाउने व्यवस्था गर्ने कांग्रेसको घोषणापत्रमा उल्लेख छ । पदक विजेतालाई सरकारी सेवामा सम्मानजनक रूपमा समायोजन गर्ने कानुनी व्यवस्था गरी खेलकुदलाई 'भरोसायोग्य करिअर' बनाइने कांग्रेसले जनाएको छ ।

कांग्रेसले 'मिसन पदक' अभियानमार्फत उत्कृष्ट खेलाडीका लागि पर्याप्त मासिक पारिश्रमिक, उच्च दक्ष प्रशिक्षण र विशेष बजेटको व्यवस्था गरिने घोषणापत्रमा उल्लेख गरेको छ । विद्यालयको आधारभूत तहदेखि नै राष्ट्रिय खेलकुद पाठ्यक्रम लागू गर्ने, ई-स्पोर्ट्सलाई आधिकारिक मान्यता दिने र विद्यालयलाई नयाँ खेलाडी पहिचान गर्न 'मिसन च्याम्पियन' कार्यक्रम चलाउने योजना कांग्रेसको छ ।

विदेशमा बसेर अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको प्रशिक्षण र अनुभव हासिल गरेका खेलाडीहरूलाई राष्ट्रिय टोलीमार्फत नेपालको प्रतिनिधित्व गर्न पाउने गरी आवश्यक कानुनी र नीतिगत बाधाहरू फुकाउने नीतिसमेत कांग्रेसले लिएको छ ।

नियमित खेलमै अडियो एमाले आफ्नो पार्टी नेतृत्वको

सरकारमा हुँदा नियमित खेल गर्न नसकेको एमालेले घोषणापत्रमार्फत पनि नियमित खेल सञ्चालन गर्ने वाचा गरेको छ । आवधिक रूपमा विद्यालयस्तर, प्रदेशस्तर र राष्ट्रिय स्तरमा खेल प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गर्ने प्रतिबद्धता एमालेको छ । एमालेले नेपाली खेलाडीहरूलाई अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगितामा सहभागी गराउन आवश्यक सबै प्रबन्ध मिलाउने घोषणासमेत गरेको छ । एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओली

प्रधानमन्त्री हुँदा कीर्तिपुरस्थित क्रिकेट मैदानमा ३०० दिनभित्र फुलडलाइट जडान र प्यारापिट निर्माण गर्ने निर्णय गरेका थिए । केडी हिला भए पनि अहिले क्रिकेट मैदानमा फुलडलाइट र प्यारापिट बनेका छन् । यसपटकको घोषणापत्रमा पनि एमालेले उक्त मैदानमा दोधो चरणको निर्माण सम्पन्न गरी अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने प्रतिबद्धता घोषणा गरेको छ । विद्यालयस्तरबाट नै खेलाडी पहिचान गरी पूर्वाधार विकास, प्रशिक्षण र वृत्तिको विकास गर्ने वाचा एमालेको छ । यस्तै एमालेले विद्यालय तथा व्यापारसहस्रमा खेल पूर्वाधार र खेल सामग्री उपलब्ध गराउन लगानी वृद्धि गर्ने, हरेक विद्यालयमा अतिरिक्त क्रियाकलाप, जनस्वास्थ्य चेतना र खेल प्रशिक्षणका लागि कार्यविवरणसहित खेल शिक्षकको व्यवस्था गर्ने योजना बनाएको छ ।

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगितामा सफलता हासिल गर्न खेलाडीहरूलाई सक्षम बनाउने एमालेको वाचा छ । नेपालमा अन्तर्राष्ट्रिय खेलको आयोजना गरी खेल पर्यटनको प्रवर्द्धन गर्ने र अन्तर्राष्ट्रिय पदक जित्ने खेलाडीलाई आकर्षक पुरस्कार र सम्मान उपलब्ध गराउने एमालेको घोषणा छ ।

मुइँ नटेकेको योजना

१५ हजारभन्दा कम दर्शक क्षमताको दशरथ रङ्गशालाले अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता नपाएर अन्तर्राष्ट्रिय खेल नभएको वर्षै भइसक्यो । उक्त रङ्गशाला स्तरोन्नति गरी अन्तर्राष्ट्रिय खेल खेलाउनेतिर कसैको ध्यान गएको छैन । बरु ५० हजार दर्शक क्षमताको रङ्गशाला बनाउने उद्देश्य बेलाबेलामा नेताहरूले गर्दै आएका

जसलाई नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (नेकपा) ले घोषणापत्रमा समेत समेटेको छ ।

नेकपाले ५० हजार दर्शक क्षमताको स्मारक राष्ट्रिय रङ्गशाला बनाउने वाचा घोषणापत्र मार्फत गरेको छ । यस्तै ५ वर्षभित्र सातै प्रदेशमा अन्तर्राष्ट्रियस्तरका रङ्गशाला बनाउने उद्देश्य नेकपाको छ । नेकपाले खेलकुद क्षेत्रको बजेटलाई हरेक वर्ष कम्तीमा ३० प्रतिशत वृद्धि गर्दै ५ वर्षमा दोब्बर बनाउने घोषणा गरेको छ । ओलम्पिक, एसियाली खेलकुद तथा दक्षिण एसियाली खेलकुदमा नेपालको पदक संख्या दोब्बर बनाउने लक्ष्य नेकपाले राखेको छ । नेकपाले प्रतिभा पहिचान तथा निःशुल्क एडिटेमि देशव्यापी लागू गर्ने र उनीहरूलाई शिक्षा, आवास, प्रशिक्षण सुविधा प्रदान गर्ने घोषणापत्रमा लेखेको छ । पदक जित्ने खेलाडीहरूको पुरस्कार, प्रोत्साहन र सम्मान राशिलाई कम्तीमा दोब्बर बनाउने योजना नेकपाको छ ।

विद्यालयमा कम्तीमा पाँच खेलको प्रशिक्षण दिन सक्ने योग्यता भएका खेल प्रशिक्षक नियुक्तिका लागि कानुनी व्यवस्था गर्ने र राष्ट्रपति रनिडसिल्वरलाई परिणाममुखी बनाई विद्यालय तहदेखि ओलम्पिकसम्म खेलाडी उत्पादन गर्ने दीर्घकालीन प्रणाली लागू गरिने नेपालले जनाएको छ ।

त्रिभू मैदानलाई अपग्रेड गर्ने र मूलपानी, भरतपुर, मोरङ, फाँला लगायतका क्रिकेट मैदानहरूको विस्तार र नयाँ मैदान निर्माण गर्ने योजना नेकपाले गरेको छ । अन्तर्राष्ट्रिय पदक जित्ने क्रिकेट खेलाडी तथा तिनका सन्तानलाई छात्रवृत्ति तथा विशेष पुरस्कार दिइने नेकपाले जनाएको छ ।

(स्रोत: अनलाइनखबर)

रास्वपाको जोड खेलाडीभन्दा खेल प्रशासनमा

राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) ले खेलकुदमा देखिएको प्रशासकीय त्रुटिलाई जोड दिएर वाचापत्र सार्वजनिक गरेको छ । रास्वपाले खेलकुद प्रशासनमा राजनीतिक नियुक्ति पूर्णतः खारेज गरी 'पेसागत नेतृत्व' र पारदर्शी बजेट व्यवस्थापन लागू गर्ने योजना अघि सारेको छ । जुन रास्वपाका सांसद खेलकुदमन्त्री हुँदा पनि रोक सकेका थिएनन् । खेलकुद क्षेत्रमा लगानी भ्रमणमा नभई खेलाडीको डाइट, प्रशिक्षण र प्रविधिमा केन्द्रित गरिने उद्देश्यसमेत रास्वपाको छ । अन्तर्राष्ट्रिय पदक विजेता खेलाडीहरूका लागि सम्मानजनक जीवन निर्वाह गर्न 'खेलाडी पेन्सन कोष', स्वास्थ्य बिमा र रोजगारीको विशेष ग्यारेन्टी गरिने रास्वपाको वाचापत्रमा उल्लेख छ ।

नेपाललाई दक्षिण एसियाकै 'स्पोर्ट्स हब' का रूपमा स्थापित गर्ने योजना रास्वपाको छ । रास्वपाले १५ वर्षदेखि अघुरा रहेका रङ्गशालाहरूलाई समयमै सम्पन्न गर्दै सातै प्रदेशमा अत्याधुनिक र पूर्णतः पहुँचयुक्त खेल पूर्वाधारहरू निर्माण गर्ने योजना अघि सारेको छ । निर्माण भएको पूर्वाधारमा ओलम्पिक र प्याराओलम्पिक दुवैका लागि विश्वस्तरीय व्यावसायिक प्रशिक्षणको व्यवस्था हुने रास्वपाको उद्देश्य छ । विद्यालयस्तरदेखि नै 'प्रतिभा पहिचान' कार्यक्रममार्फत 'स्कूल स्पोर्ट्स' लाई पाठ्यक्रमको अभिन्न अङ्ग बनाउने र प्रत्येक स्थानीय तहमा एक बहुउद्देश्यीय खेल मैदान सुनिश्चित गर्ने रास्वपाले जनाएको छ ।

साहसिक खेल र अल्ट्रा-म्याराथनजस्ता नेपालका मौलिक सम्भावनाहरूलाई 'राष्ट्रिय गौरव' का रूपमा प्रवर्द्धन गर्ने योजना रास्वपाको छ । खेलकुदमा निजी क्षेत्रको लगानीलाई प्रोत्साहित गर्ने नीतिसमेत रास्वपाले जनाएको छ ।

'दलहरूले खेलकुदलाई ठाउँ दिएन'

खेलकुदलाई राजनीतिक दलहरूले उपयुक्त ठाउँ नदिएको राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् पूर्व सदस्य सवित्र टंकालले भिडियो बतार्छन् । देशको प्रतिष्ठा हुने खेलकुदभन्दा मत तान्ने विषयतर्फ बढ्दै गेको केन्द्रीय पदको उनको ठ्याउँ छ । 'दलहरूको विस्तार र नयाँ मैदान निर्माण गर्ने योजना नेकपाले गरेको छ । अन्तर्राष्ट्रिय पदक जित्ने क्रिकेट खेलाडी तथा तिनका सन्तानलाई छात्रवृत्ति तथा विशेष पुरस्कार दिइने नेकपाले जनाएको छ ।

(स्रोत: अनलाइनखबर)

खेलकुद सरोकार समाजको प्रथम साधारणसभा

साझाकुरा संवाददाता

हेटौँडा, ९ फागुन/मकवानपुर खेलकुद सरोकार समाज नेपालको प्रथम वार्षिक साधारण सभामा शनिबार हेटौँडा-४ स्थित कर्मड हलमा सम्पन्न भएको छ । गतवर्ष स्थापना भएको यो संस्थाले मकवानपुर खेलकुद एवार्ड स्थापना गर्ने तयारीका साथ खेलकुद क्षेत्रमा विभिन्न काम गर्नका लागि २२ लाख रूपैयाँ भन्दा बढी

अक्षयकोषमा राखेको बताइएको छ । कोषको ब्याज आम्दानीबाट मकवानपुरको खेलक्षेत्रको विकास र खेलाडीको हितका निम्ति काम गर्ने बताइएको छ । समाजका अध्यक्ष भेष खड्गीको सभाध्यक्षतामा भएको साधारणसभामा पूर्व नगरप्रमुख हरिबोल महतको प्रमुख अतिथ्यता रहेको थियो । समाजका महासचिव लालबहादुर पौडेलले वार्षिक गतिबिधि

समेटाएको प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए । आगामी दिनमा संस्थालाई अझै सुदृढ गर्दै समग्र खेल क्षेत्रको उन्नतिको लागि क्रियाशील कार्ययोजना निर्माण गरी अघि बढ्ने भेलाबाट पारित भएको उपाध्यक्ष बसन्तकुमार सिटौलाले जानकारी दिए । खेलकुद महोत्सवबाट संकलन गरिएको रकम अक्षयकोषमा थप गर्दै जाने तयारी गरिएको बताइएको छ ।

सुनगाभाको अभिभावक भेला सम्पन्न

साझाकुरा संवाददाता

हेटौँडा, ९ फागुन/हेटौँडा-६ चौधडागा रहेको सुनगाभा शिक्षानिकेतन इडिलेन स्कूलको २६ औँ अभिभावक भेला शनिबार भएको छ । हेटौँडा-६ का वडाअध्यक्ष विष्णुबहादुर दाहालको प्रमुख अतिथ्यता एवम विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष रामहरि न्यौपानेको

सभाध्यक्षतामा भएको भेलामा विभिन्न विद्यामा उत्कृष्ट विद्यार्थीलाई नगद पुरस्कारसहित पुरस्कृत गरिएको थियो । अभिभावक भेलामा विद्यार्थीले नाटक, कविता र नृत्य प्रदर्शन गरेका थिए । भेलामा हेटौँडा उपमहानगरपालिका ६ का वडासदस्य मुना विक, विजय पौडेल, शिक्षाविद बदीबहादुर पाठक, विद्यालयका पूर्वअध्यक्ष वासुदेव अधिकारी, प्रबन्ध

सञ्चालक रामहरि चौलागाई, रानी सामुदायिक वनका अध्यक्ष केशव धिताल, विद्यालय सञ्चालक समिति, अभिभावक, सञ्चारकर्मीलगायतको सहभागिता थियो । मकवानपुरको पूर्वीक्षेत्रको शैक्षिक गहनाको रूपमा रहेको यो विद्यालयमा करिब ८ सय विद्यार्थी अध्ययनरत रहेको प्रिन्सिपल अरुण पराजुलीले बताए ।

'मोहर २' बन्ने, दोहोरिएलान् पल, बेनिशा र नीति ?

काठमाडौँ/यस वर्ष व्यावसायिक रूपमा सफल ठहरिएको फिल्म 'मोहर'को दोस्रो श्रृंखला निर्माण गरिने भएको छ । शुक्रबार निर्माता कम्पनी फिल्ममेकर्स प्रालिले थिम पोस्टर सार्वजनिक गर्दै 'मोहर २'को निर्माण घोषणा गरेको हो । यस फिल्मलाई ओम प्रतीकले निर्देशन गर्नेछन् भने प्रस्तुतकर्तामा चुम्बन जंग शाही रहनेछन् । फिल्मको छायांकन अर्को वर्षको मध्यतिर हुने जनाइएको छ ।

धेरै लु बक्स अफिसमा ५ करोडमाथिको व्यापार गरेको 'मोहर'मा पल शाह, बेनिशा हमाल, नीति शाह, अर्जुन जंग शाही, मिथिला शर्मा लगायतका कलाकारहरूको अभिनय रहेको थियो । यसको सिक्वेलमा पनि उनीहरूलाई नै दोहोर्‍याउने योजनामा निर्माण पक्ष रहेको छ । निर्देशक प्रतीकका अनुसार पलसहितका कलाकारलाई दोहोर्‍याउने गरी अहिले स्क्रिप्टमा

काम भइरहेको छ । कलाकारबारे उनले सञ्चारकर्मीसँग भने, 'फिल्ममा पुरानो कास्ट नै दोहोरिने सम्भावना धेरै छ । त्यही अनुसार स्क्रिप्टमा बर्कआउट गरिरहेका छौं । तर, यो फिल्मभन्दा अगाडि म अर्को फिल्म गर्दैछु । त्यसपछि 'मोहर २' बनाउने कुरा छ ।' यो फिल्म सिक्वेलको रूपमा निर्माण हुनसक्ने उनको भनाइ छ । अर्थात् 'मोहर'भन्दा अगाडिको समयको कथामा फिल्म बन्नेछ ।

देउकी प्रथा (मिन्डरमा भाकल गरेर कन्या चढाउने प्रचलन)मा आधारित 'मोहर'मा पल, बेनिशा र नीतिको अभिनयको दर्शकहरूले निकै प्रशंसा गरेका थिए । यो नीतिको करिअरकै पहिलो सफल फिल्म समेत हो । पलले पनि मुख्य अभिनेताको रूपमा जेल जीवनपछि पाएको यो पहिलो सफल फिल्म थियो । बेनिशाको भने करिब डेढ दशक लामो करिअरमा यो दोस्रो हिट फिल्म हो ।

अर्थतन्त्र चलायमान बनाउँदै निर्वाचन, ७ महिनामा १३ खर्ब नजिक वैदेशिक व्यापार

काठमाडौँ/मूल क निर्वाचनमा होमिएसँगै अर्थतन्त्र समेत चलायमान बन्दै गएको तथ्यांकले देखाएको छ । भन्सार विभागका अनुसार चालू आर्थिक वर्ष ७ महिना (साउन-माघ) सम्म वैदेशिक व्यापार १३ खर्ब रूपैयाँ नजिक पुगेको छ । विभागको तथ्यांक अनुसार माघसम्म १२ खर्ब ९१ अर्ब ६३ करोड २० लाख बराबर वैदेशिक व्यापार भएको छ । जसमा आयात ११ खर्ब २३ अर्ब ४८ करोड पुगेको छ । निर्यात १ खर्ब ६८ अर्ब १४ करोड बराबर भएको छ । पुससम्म एक महिनामै वस्तु आयात पनि २ खर्ब बराबर भएको छ । पुससम्म १० खर्ब ८१ अर्ब बराबर रहेको वैदेशिक व्यापार आकार एक महिनामै १३ खर्ब नजिक पुगेको हो । अर्थात् एक महिनामा २ खर्ब १० अर्ब रूपैयाँले व्यापार बढेको देखिएको छ ।

बढ्छ । सरकारले सवारीसाधन खरिद बढाउँछ । अन्य आवश्यक मसलन्द खपत समेत बढ्ने भएकोले निर्वाचनका बेला वैदेशिक व्यापारमा सुधार देखिने गर्छ । तथ्यांक अनुसार माघ वैदेशिक व्यापारमा माघसम्म १५.७६ प्रतिशत सुधार देखिएको छ । अधिल्लो वर्ष यसै अवधिमा कुल वैदेशिक व्यापार आकार ११ खर्ब १५ अर्बमात्र थियो । माघसम्म वैदेशिक व्यापार अतस्ता आयात : ११ खर्ब २३ अर्ब निर्यात : १ खर्ब ६८ अर्ब व्यापार घाटा : ९ खर्ब ५५ अर्ब कुल वैदेशिक व्यापार : १२ खर्ब ९१ अर्ब आयात/निर्यात अनुपात : ६.६९ निर्यात हिस्सा : १३.०२ आयात हिस्सा : ८६.९८ आयात/निर्यात दुवै सुधार चालू आव सुरुबाटै वस्तु व्यापारमा सुधार देखिएको छ । माघसम्म आयात १३.६५ प्रतिशतले बढेको छ । आयात ३२.१९ प्रतिशत वृद्धि भएको तथ्यांक छ । माघसम्म वस्तु आयात ११ खर्ब २३ अर्ब रूपैयाँ बराबर भएको छ । गत आव सोही अवधिमा आयात ९ खर्ब ८८ अर्ब ५८ करोड बराबर थियो । वस्तु निर्यात माघसम्म १ खर्ब ६८ अर्ब पुगेको छ । जुन अधिल्लो आव

सोही अवधिको तुलनामा ३२.१९ प्रतिशत सुधार हो । गत आव माघसम्म निर्यात २ खर्ब २७ अर्बमात्र भएको तथ्यांक छ । कुल वैदेशिक व्यापार आकार १५.७६ प्रतिशतले बढे पनि व्यापार घाटा वृद्धिमा भने केही संकुचन आएको छ । यस्तो हुनुमा निर्यात वृद्धिदर राम्रो हुनु हो । सात महिनामा व्यापार घाटा ९ खर्ब ५५ अर्ब बराबर रहेको छ । जुन अधिल्लो आव सोही अवधिको तुलनामा १०.९१ प्रतिशत घेरै हो । गत आव माघसम्म ८ खर्ब ६१ अर्बको व्यापार घाटा थियो । अहिले कुल व्यापारमा आयात हिस्सा ८६.९८ प्रतिशत र निर्यात हिस्सा १३.०२ प्रतिशत छ । गत आवको तुलनामा निर्यात हिस्सा १४.१९ प्रतिशत सुधार भएको हो ।

तयसैगरी विद्युतीय उपकरण र त्यसका पार्टपुजा आयात ७७ अर्ब ६९ करोड बराबर भएको छ । मेसिनरी र मेकानिकल उपकरण आयात ७७ अर्ब ५३ करोड २५ लाख बराबर भएको भन्सार विभागले जनाएको छ । सवारीसाधन आयातमा ६४ अर्ब ८४ करोड विदेशिएको छ । गर गहना र बहुमूल्य धातु आयातमा ४७ अर्ब ७९ करोड विदेशिएको देखिन्छ । मल आयातमा ४२ अर्ब ६३ करोड खर्च भएको छ । तरकारी आयातमा मात्र २२ अर्ब २५ करोड विदेशिएको तथ्यांक छ । निर्यातमा समेत वनस्पति तेल वा जनावरको बोसोसहित वस्तुको हिस्सा सबैभन्दा धेरै छ । यस्ता वस्तु निर्यात ७८ अर्ब १९

करोड बराबर छ । कफी, चिया तथा मरमसला निर्यात १२ अर्ब २६ करोड बराबर छ । यस्तै रेशा/धानो निर्यात ७ अर्ब ६४ करोड बराबर भएको छ । कार्पेट र भूईँमा विच्छ्याउने अन्य सामान निर्यात ६ अर्ब ६४ करोड बराबर भएको विभागको तथ्यांक छ । तयारी पोसाक निर्यात ५ अर्ब १५ करोड बराबर भएको छ । (स्रोत: अनलाइनखबर)

ब्लु हेवन टेलर्स सरेको सूचना
हेटौँडा बुद्धचोक मेनरोडमा रहेर यहाँहरूको सेवामा लामो समयदेखि समर्पित यस ब्लु हेवन टेलर्स कान्तिराजपथस्थित शाक्य प्लाजा भवनमा सरेको सम्पूर्णमा जानकारी गराउँदछौं ।
ब्लु हेवन टेलर्स
हेटौँडा-२, कान्तिराजपथ
९८४५०२२९८१

के तपाईं फोटो कपी प्रिन्टर मेसिन किन्दै हुनुहुन्छ ?
Brother, Canon, HP, Sharp, Ricoh, Epson, Kyocera, Lexmark
टोनर रिफिलिङ्ग, प्रिन्टर, कम्प्युटर, फोटोकपी लगायतको सर्भिस छिटो छरितो र भरपर्दो रूपमा गर्नुभई बुक्क हुनुहोस् ।
Printer Shop
The complete office solution
Contact No. 9845292140, 057-527041, Schoolroad, Hetauda-4
tonerhouse_htd@yahoo.com

निर्वाचन आचारसंहिताबारे मिडिया अन्तरक्रिया

सञ्चार संवाददाता
हेटौंडा, ९ फागुन/ निर्वाचन आचारसंहिताबारे मिडिया बीच शनिबार हेटौंडामा अन्तरक्रिया सम्पन्न भएको छ । फागुन २१ गते हुने प्रतिनिधिसभा चुनावलाई लक्षित गर्दै प्रेस काउन्सिल नेपालको आयोजना एवम् पत्रकार महासंघ मकवानपुरको संयोजनमा अन्तरक्रिया भएको हो ।

कार्यक्रममा सहभागीले सञ्चारकर्मीले आचारसंहितालाई पूर्णरूपमा पालना गरेको दावी गरेका थिए । यद्यपि केही सामाजिक संजालका प्रयोगकर्ताले आचारसंहिताविपरितका गतिविधि गरेका उनीहरूले बताएका छन् । निर्वाचनलाई स्वच्छ र निष्पक्ष ढंगले सम्पन्न गर्न सक्ने सहयोग गर्ने पनि सञ्चारकर्मीले प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन् । कार्यक्रममा काउन्सिलका सदस्य सन्ताराम बिडारीले निर्वाचन आचारसंहिता र प्रेस काउन्सिलको आचारसंहितालाई पालना गर्न आग्रह गरेका छन् । सञ्चारकर्मीले मतसर्वेक्षण गर्नु गलत भएको उनको

बुझाई छ । सदस्य बिडारीले सन्तुलित ढंगले कुनै दल, उम्मेदवार प्रति आग्रह पूर्वाग्रह नराखी समाचार लेख्न सुझाव दिए । जिल्ला निर्वाचन प्रमुख देवराज आचार्यले अहिले जिल्लाको तुलनामा मकवानपुरका सञ्चारकर्मी आचारसंहिता पालनामा बढी

अनुशासित देखिएको बताएका छन् । आचारसंहिता नैतिकतासँग जोडिएको विषयवस्तु भएको उनको धारणा छ । कार्यक्रममा पत्रकार महासंघका महासचिव रामप्रसाद दाहालले आयोजकको आचारसंहिता र काउन्सिलको आचारसंहितालाई पालना गर्नु सञ्चारकर्मीको दायित्व

भएको बताए । आमसंचार र सामाजिक संजालबीचको भिन्नताबारे सर्वसाधारणलाई जानकारी गराउन नसक्दा सामाजिक संजालमा आउने ब्यक्तिक विचारको भारी आमसंचार प्रतिष्ठान र संचारकर्मीले बोक्नु परेको महासचिव दाहालले बताए । जिल्ला न्यायाधीश एवम्

मुख्य निर्वाचन अधिकृत गीता श्रेष्ठले निर्वाचन आचारसंहिता पालना गराउन सञ्चारकर्मीको महत्वपूर्ण भूमिका हुने उल्लेख गरिन् । हरित निर्वाचन गराउने आफूहरूको तयारी रहेको बताउँदै उनले निष्पक्ष चुनावमा सञ्चारकर्मीको पनि महत्वपूर्ण भूमिका हुने उल्लेख गरिन् । महासंघ मकवानपुरका अध्यक्ष बालकृष्ण अधिकारीको सभाध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरका प्रहरी नायव उपरिक्षक एवम् प्रहरीप्रवक्ता पुष्कर बोगटीले समाचारको सत्यता र गुणस्तरमा संचारकर्मी हरदम सचेत रहनुपर्ने बताए ।

कार्यक्रममा पत्रकार महासंघ बागमती प्रदेशका अध्यक्ष कृष्णसह मगर, संस्थापक अध्यक्ष प्रताप विष्ट, उपाध्यक्ष हरि हुमागाई, महासंघका पूर्वअध्यक्ष भानुभक्त आचार्य, अग्रज संचारकर्मी रामकुमार एलन, रेडियो मकवानपुरका स्टेसन म्यानेजर गणेश दर्पण अधिकारी लगायत सञ्चारकर्मीले अन्तरक्रियामा सहभागीता जनाएका थिए ।

'मिड डिभिजन युनिटी रन' प्रतियोगिता सम्पन्न

सञ्चार संवाददाता
हेटौंडा, ९ फागुन/२

सय ६३ औं सेना दिवसको अवसरमा मध्यपुतना हेडक्वार्टर हेटौंडाको आयोजनामा 'मिड डिभिजन युनिटी रन' प्रतियोगिता सम्पन्न भएको छ । हेटौंडास्थित सुपारेटार ब्यारेकको सामरी खेल मैदानमा आयोजना गरिएको प्रतियोगिता अन्तर्गत १० किलोमिटर महिला-पुरुष दौड, ५ किलोमिटर महिला-पुरुष दौड तथा विद्यालयस्तरीय दौड सञ्चालन गरिएको थियो । १० किलोमिटर दौडमा पुरुषतर्फ गोर खवाहादुर गणका भुपेन्द्र सुनार प्रथम, लोकेन्द्र बोहरा दोस्रो र धनु मानन्धर तेस्रो भए । महिलातर्फ गीता विक प्रथम, निमाकुमारी नेपाली दोस्रो र

जिनिता विक तेस्रो स्थानमा रहे । उनीहरूले क्रमशः २५ हजार, १५ हजार र १० हजार रूैयांसहित प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका थिए ।

५ किलोमिटर दौडमा पुरुषतर्फ गोपाल तामाङ प्रथम, सन्तोष नेपाली दोस्रो र अनिल मजाकोटी तेस्रो भए । महिलातर्फ जानकी खाती प्रथम, वसन्ती गोले दोस्रो र वेदना पुन तेस्रो भएका थिए । उनीहरूलाई क्रमशः १५ हजार, १० हजार र ५ हजार रूैयांस तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको थियो । विद्यालयस्तरीय छात्रातर्फ स्वस्तिका थिङ प्रथम, रिता सुनार दोस्रो र नैनावती साह तेस्रो हुँदा छात्रतर्फ सुवास हेम्जङ प्रथम, विवेक श्रेष्ठ दोस्रो र विशाल श्रेष्ठ तेस्रो भए ।

उनीहरूले क्रमशः १० हजार, ७ हजार र ३ हजार रूैयांस पुरस्कार प्राप्त गरेका थिए ।

विजयी धावकहरूलाई बागमती प्रदेशप्रमुख दीपकप्रसाद देवकोटा, मुख्यमन्त्री इन्द्रबहादुर बालियाँ तथा सेनाको मध्यपुतना हेडक्वार्टर हेटौंडाका पुतनापति विष्णुकुमार खड्काले पुरस्कार र प्रमाणपत्र प्रदान गरेका थिए । सोही कार्यक्रममा ५ किलोमिटर वाकथन आयोजना गरिएको थियो । बलियो एकता, सुरक्षित राष्ट्रको सन्देश सहित आयोजित वाकथनमा प्रदेशप्रमुख, मुख्यमन्त्री, जिल्लाका चारवटै सुरक्षा निकायका प्रमुख लगायत विभिन्न क्षेत्रका व्यक्तिको सहभागिता रहेको थियो ।

७ महिनामा ७६ लाख राजश्व संकलन

सञ्चार संवाददाता
हेटौंडा, ९ फागुन/ जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय हेटौंडा मकवानपुरले चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को सात महिनाको अवधिमा ७६ लाख ४६ हजार राजश्व संकलन गरेको छ ।

कार्यालय प्रमुख प्रहरी निरीक्षक बचुराम फुयाँलका अनुसार यो अवधिमा ट्राफिक नियम उल्लङ्घन गर्ने आठ हजार ४१५ सवारीसाधन र चालकमाथि कारवाही गरिएको छ । कार्यालयले अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा ट्राफिक नियम उल्लङ्घन गर्ने ३० हजार ३४ सवारीसाधन र चालकमाथि कारवाही गरी दुई करोड ४१ लाख ४४ हजार ५४ राजश्व संकलन गरेको थियो । प्रहरीनिरीक्षक फुयाँलका

अनुसार मकवानपुरमा चालु आर्थिक वर्षमा आएका १९६ सवारी दुर्घटनामा परी ३२ जनाको मृत्यु भएको छ भने ३६६ जना घाइते भएका छन् । अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा मकवानपुरमा ४०७ सवारी दुर्घटनामा परी ५० जनाको मृत्यु भएको थियो भने ९६५ जना घाइते भएका थिए ।

पछिल्लो समय सञ्चालन गरिएको ट्राफिक सचेतना र नियमिति ट्राफिक चेकजाँचका कारण सवारी दुर्घटनामा हुने मानवीय क्षतिमा कमी आउनुको साथै ट्राफिक नियम उल्लङ्घनकर्ताको संख्यासमेत घट्दै गएको प्रहरीनिरीक्षक फुयाँलले बताएका छन् । 'हामीले ट्राफिक नियम र दुर्घटना न्यूनीकरणसम्बन्धी सचेतना कार्यक्रमसँगै सडकमा

थाहानगरमा तरुणदल युवा भेटघाट कार्यक्रम

सञ्चार संवाददाता

हेटौंडा, ९ फागुन/ मकवानपुर प्रतिनिधिसभा क्षेत्र नम्बर २ अन्तर्गत थाहा नगरपालिकामा नेपाली काँग्रेसले थाहा नगरपालिकामा तरुणदल युवा भेटघाट गरेको छ । नेपाली काँग्रेसले मतदान केन्द्रमा दलको तर्फबाट गर्ने विभिन्न भूमिकाको विषयमा प्रशिक्षणसहित भेटघाट आयोजना गरेको हो ।

थाहा-४ को फेमिली ब्यान्डविटमा भएको कार्यक्रम नेपाली काँग्रेसका केन्द्रीय सदस्य जयराम लामिछानेको प्रमुख आतिथ्यता

रहेको थियो । कार्यक्रममा महासमिति सदस्य भरत लामा, महाधिवेशन प्रतिनिधि रत्नबहादुर गोले, तरुणदल केन्द्रीय सदस्य तथा महासमिति सदस्य राजेश भेटवालको आतिथ्यता रहेको थियो ।

तरुणदल थाहानगर अध्यक्ष विक्रम गोपालीको सभाध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा काँग्रेस नगर कमिटी सभापति प्रमोदकृष्ण जोशी तथा काँग्रेस नेता तथा कार्यकर्ता र तरुणदलका प्रतिनिधिको सहभागिता रहेको थियो । सहभागीलाई रजनी थापाले सहजीकरण गरेकी थिइन् ।

सालक दिवसमा च्याली

सञ्चार संवाददाता
हेटौंडा, ९ फागुन/ विश्व सालक दिवसको अवसरमा हेटौंडामा सचेतनामूलक सडक च्याली गरिएको छ । डिभिजन वन कार्यालय मकवानपुरको आयोजना र हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको सहयोगमा च्यालीको आयोजना गरिएको हो ।

दलका अध्यक्ष केशव धिताल र कार्यालय सचिव भीमसेन पौडेलले समूहले सालक संरक्षणमा गरेका विभिन्न कामको बारेमा जानकारी गराएका थिए । रानी सामुदायिक वनले सालकको संरक्षण, बासस्थान संरक्षण, सालकको आहार धमिरा र कमिलाको देवलको संरक्षण, जनचेतनामूलक कार्यक्रम, सालकको उद्धार, कानूनी व्यवस्था, विद्यालय स्तरीय कार्यक्रमलगायत काम गर्दै आएको छ । समूहले २०६२ सालदेखि सालक संरक्षण गर्दै आएको छ । समूहद्वारा संरक्षित वनमा करिब ५ दर्जन सालक रहेको अध्यक्ष धितालले बताए । च्यालीमा डिभिजन वन कार्यालय राप्तीका प्रमुख हेमबहादुर

थापा, डिभिजन वन कार्यालय मकवानपुरका वनअधिकृत बसन्तराज गौतम, योजना महाशाखाप्रमुख हेमकुमार पाठक, वनका कर्मचारी, सामुदायिक वनका कर्मचारी, वनविज्ञान अध्ययन संस्थान हेटौंडाका विद्यार्थीको सहभागीता थियो । यस वर्षको नारा सालकका सक्रिय अभिभावकहरू रहेको छ । यसअघि गत माघ २६ गते ७ बुँदे माडी घोषणापत्र जारी गर्दै बागमती प्रदेशले प्रथम सालक सम्मेलन आयोजना गरेको थियो । बागमती प्रदेशको वन तथा वातावरण मन्त्रालयको आयोजना एवम् डिभिजन वन कार्यालय चितवनको संयोजनमा नेपालमै पहिलोपटक सालक सम्मेलन भएको थियो ।

हेटौंडा एकेडेमीको २८ औं अभिभावक दिवस

सञ्चार संवाददाता

हेटौंडा, ९ फागुन/ हेटौंडा एकेडेमीको २८ औं अभिभावक दिवस शनिबार भव्यरूपमा सम्पन्न भएको छ । एकेडेमीका सञ्चालक अरुणराज सुमारीको सभाध्यक्षता तथा शिक्षाविद् देव श्रेष्ठको प्रमुख आतिथ्यतामा कार्यक्रम आयोजना गरिएको हो ।

कार्यक्रममा हेटौंडा उपमहानगर प्रवक्ता तथा वडा नं १ का वडाध्यक्ष सविन न्यौपाने र वडा नम्बर ११ की वडाध्यक्ष जना दाहालले पछिल्लो समय विद्यार्थीमा मोबाइल प्रयोगको अत्यधिक प्रभाव देखिन थालेको उल्लेख गरे । उनीहरूले मोबाइलको दुरुपयोगका कारण विभिन्न नकारात्मक घटना बढ्दै गएको भन्दै विद्यार्थीलाई मोबाइलको लतबाट जोगाउन अभिभावक, शिक्षक र विद्यालय प्रशासनले सफा पहल गर्नुपर्नेमा

जोड दिए । बालबालिकालाई सामाजिक संजालको लतबाट छुटार्न पठन संस्कृतितर्फ उत्साहित गर्न साक्षात्पहल आवश्यक रहेको धारणा उनीहरूको थियो । कार्यक्रमका अवसरमा शिक्षाक्षेत्रमा पुऱ्याएको योगदानको कदर गर्दै शिक्षाविद् श्रेष्ठलाई माघवराज सुमारी शैक्षिक सम्मान प्रदान गरिएको थियो । सम्मान ग्रहण गर्दै श्रेष्ठले आफूलाई गरिएको सम्मानप्रति आभारी रहेको बताए । श्रेष्ठले आफूले अध्यापन गराएका विद्यार्थीहरू आज शिक्षा लगायत विभिन्न क्षेत्रमा अग्रसर भएको देखा अत्यन्त खुशी लागेको बताए । कार्यक्रममा विशेष अतिथिकारूपमा उपस्थित नेपालक वरिष्ठ गायक छिन्न राईले आकर्षक सांगीतिक प्रस्तुति दिएका थिए । उनको प्रस्तुतीमा अभिभावक, शिक्षक तथा विद्यार्थी उत्साहपूर्वक रमाएका थिए ।

मकवानपुरमा स्कारपियो दुर्घटना हुँदा चालकसहित ४ जना घाइते

सञ्चार संवाददाता

हेटौंडा, ९ फागुन/ मकवानपुरको इन्द्रसरोवर गाउँपालिका-२ सुकीराबेसीस्थित कुलेखानी-फाखेल-काठमाडौं सडकखण्डमा शनिबार बिहानै स्कारपियो दुर्घटना हुँदा चालकसहित ४ जना घाइते भएका छन् ।

बिहान करिब ६ बजे वीरगंजबाट काठमाडौंतर्फ जाँदै गरेको ना ४ च ९७७७ नम्बरको स्कारपियो गाडीचालक निताउंदा अनियन्त्रित भई सडकबाट करिब ३० मिटर तल शाखा बाटोतर्फ खस्दा दुर्घटना भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरले जनाएको छ । दुर्घटनाको खबर बिहान ६:३० बजे प्राप्त हुनासाथ प्रहरीचौकी फाखेल मकवानपुरबाट प्रहरी सहायकनिरीक्षक कमल खत्रीको कमाण्डमा ५ जनाको टोली घटनास्थलमा छटिएको थियो । स्थानीयको सहयोगमा घाइतेको उद्धार गरी उपचारका लागि एम्बुलेन्स मार्फत काठमाडौं पठाइएको प्रहरीले

जनाएको छ । घाइते हुनेमा स्कारपियो चालक जिल्ला बाराको कलैया उपमहानगरपालिका-२ बले वर्ष ३६ क विजय यादव रहेका छन् । उनको हात र खुट्टामा चोट लागेको र अवस्था मध्यम रहेको प्रहरीले जनाएको छ । यस्तै, सवारीधनी बाराको कलैया उपमहानगरपालिका-७ बरेबा बस्ने

वर्ष ५० का सन्तोषकुमार गुप्ताको छातीमा भित्रीचोट लागेको छ भने अवस्था मध्यम छ । उनकी श्रीमती वर्ष ४० की शोभा गुप्ताको कम्मर र टाउकोमा चोट लागेकाले अवस्था गम्भीर रहेको छ । उनका छोरा वर्ष १६ का अनमोल गुप्ताको दाहिने खुट्टामा चोट लागेको र अवस्था मध्यम रहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

सामाजिक सुरक्षा भत्ता लाभग्राहीको Biometric Verification गर्ने सम्बन्धी सूचना !

प्रस्तुत विषयमा राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण विभागको च. नं. ९२ को मिति २०८२।०९।१५ गतेको प्राप्त पत्रानुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्नेहरूको आ.ब. ०८२ २०८३ मा Biometric Verification नभई सामान्य दर्ता प्रकारबाट नविकरण भएकोमा राष्ट्रिय परिचयपत्र नम्बर मार्फत Verify गर्न बाँकी लाभग्राहीहरूको Biometric Verification वडा कार्यालयमा सम्पर्क राखी यति २०८२ फाल्गुण १ गते देखि १५ गते भित्र गर्नु हुन अनुरोध छ ।

आवश्यक कामजात

- १) सामाजिक सुरक्षा भत्ता परिचयपत्र
  - २) राष्ट्रिय परिचयपत्र नम्बर (NIN)
  - ३) नेपाली नागरिकता प्रमाण पत्र
- पुनश्च :** बालबालिका, आफ्नो हेरचाह आफै गर्न नसक्ने, अशक्त असाहाय वा ९० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकको हकमा Biometric Verify अनिवार्य नभएको ।

हेटौंडा उपमहानगरपालिका
१ नं. वडा कार्यालय
वाइनाक्वाटर, हेटौंडा, मकवानपुर